

Informatīvais ziņojums par Latvijas dalību OECD laika periodā no 2017.gada jūlija līdz 2018.gada jūlijam

I PAMATOJUMS

Pamatojoties uz 2017. gada 31. oktobra Ministru kabineta sēdes protokollēmuma “Par Latvijas dalības OECD pirmā gada izvērtējumu un priekšlikumiem sadarbības vai koordinācijas mehānisma uzlabošanai” (prot. Nr. 53, 28. §) 2.punktu, Ārlietu ministrija (turpmāk – ĀM) sadarbībā ar iesaistītajām valsts pārvaldes iestādēm ir sagatavojusi informatīvo ziņojumu “Par Latvijas dalību OECD laika periodā no 2017.gada jūlija līdz 2018.gada jūlijam” (turpmāk – ziņojums).

Ziņojuma mērķis ir sniegt ieskatu par OECD darba prioritātēm, Latvijas prioritātēm OECD individuālo komiteju darbā, kā arī OECD labās prakses un OECD juridisko instrumentu ieviešanu Latvijas rīcībpolitikā, iezīmējot panāktos vai sagaidāmos uzlabojumus un rezultātīvos rādītājus. Ziņojums aptver laika periodu no 2017. gada jūlija līdz 2018. gada jūlijam.

II IEVADS

Darbs pie OECD rekomendāciju un labākās prakses pārņemšanas turpinās, un Latvijas dalība OECD joprojām ir stimuls īstenot jaunas reformas un veikt konkrētus rīcībpolitiku uzlabojumus. OECD izvērtējumi ir snieguši starptautiski salīdzināmus datus un rekomendācijas Latvijai būtisku reformu/rīcībpolitiku ieviešanā: nodokļu politikas reforma, izglītības reforma, veselības reforma, darba tirgus pasākumi, valsts pārvaldes efektivitātes uzlabošana. Saskaņā ar OECD rekomendācijām turpinās darbs pie valsts kapitālsabiedrību pārvaldes uzlabošanas, kā arī OECD standartu ieviešanas, lai cīnītos ar kukuļdošanu un izvairītos no nodokļu nomaksas. Saskaņā ar OECD rekomendācijām ir aktualizēti tādi jautājumi kā piemēram atbalsta programma īres namu būvniecībai reģionos, veicinot darbaspēka mobilitāti.

Tāpat Latvija aktīvi iesaistās OECD dienaskārtības veidošanā, 2018. gadā uzņemoties OECD Ministru padomes priekšsēdētāja vietnieka pienākumus. Dažādu jomu Latvijas eksperti arī iesaistās OECD komiteju biroju darbā, kā arī piedalās citu valstu publiskajos izvērtējumos.

III OECD rekomendāciju un labākās prakses ieviešana Latvijā – “kādi ir Latvijas ieguvumi no dalības OECD?”

Ekonomika

- 2015. un 2017. gada *OECD Ekonomikas pārskati par Latviju* ietver visaptverošu un neatkarīgu Latvijas tautsaimniecības attīstības analīzi, salīdzinājumu ar citām OECD valstīm, sniedz vērtējumu par struktūrpolitikas un strukturālo reformu īstenošanu un rekomendācijas Latvijai.
- 2017. gada 15.septembrī Rīgā OECD Ģenerālsekretārs A.Gurija prezentēja otro OECD Ekonomikas pārskatu par Latviju. Šis OECD pārskats aktualizēja mājokļu pieejamības un reģionālās attīstības jautājumus, kuriem līdz šim netikta pievērsta uzmanība. Piemēram, OECD cita starpā rekomendēja Latvijai palielināt finansējumu zemo izmaksu īres mājokļiem teritorijās ar pieaugošu nodarbinātību, izveidot politikas koordinācijas platformu starp Rīgas pašvaldību

un tām pašvaldībām, no kurām iedzīvotāji migrē uz Rīgu. Šobrīd ir uzsākts darbs pie 2019. gada OECD Ekonomikas pārskata par Latviju sagatavošanas.

- Ņemot vērā, ka produktivitātes veicināšana ir viena no Latvijas prioritātēm sadarbībai ar OECD, 2017. gada 11. oktobrī Ekonomikas ministrija sadarbībā ar OECD organizēja semināru "*Productivity challenges ahead: A focus on the Latvian economy*". Seminārā piedalījās dažādu Latvijas institūciju un OECD pārstāvji. Semināra laikā tika apspriesti ar produktivitātes veicināšanas problēmām Latvijā saistītie jautājumi.

Izglītība

- 2017. un 2018. gada "*Education at a Glance*" publikācijas sniedz iespēju novērtēt nacionālo izglītības sistēmu, progresu OECD rekomendāciju ieviešanā un salīdzināt to ar citām valstīm.
- 2017. gada 21. novembrī OECD publicēja Starptautiskajā skolēnu novērtēšanas programmas PISA 2015 aptaujas 5. sējumu "Sadarbīgā problēmu risināšana", kas ļauj noteikt Latvijas jauniešu prasmju sniegumu starptautiskā kontekstā un ļauj izdarīt secinājumus izglītības satura pilnveides jautājumos, t.sk., ieviešot jauno izglītības saturu.
- 2018. gada 26. martā sākās skolēnu prasmju pārbaude PISA 2018. Galvenās prasmju pārbaudes šoreiz bija lasīšanā, matemātikā, dabaszinībās, finanšu jautājumos un globālās kompetences testā.
- 2018. gada martā un aprīlī 2314 skolotāji no 135 Latvijas skolām piedalījās OECD starptautiskajā mācību vides novērtēšanas pētījumā TALIS 2018. Rezultāti Latvijā tiks izmantoti, veidojot jauno pedagogu izglītības sistēmu augstskolās, nosakot pedagogu profesionālās pilnveides vajadzības, kā arī sakārtojot skolu tīklu.
- 2018. gadā Latvija pirmo reizi uzsāka dalību OECD Starptautiskajā pieaugušo kompetenču novērtēšanas programmā (PIAAC), kas pirmo reizi nodrošinās Latvijai iespēju izvērtēt un starptautiski salīdzināt pieaugušo iedzīvotāju prasmes un kompetences.
- Lai risinātu izaicinājumus, kas attiecas uz prasmju trūkumu un prasmju pieprasījuma un piedāvājuma neatbilstību, Latvija uzsākusi dalību OECD projektā "Latvijas izglītības un prasmju stratēģijas attīstība". Prasmju stratēģijas projekta mērķis ir līdz 2020. gada beigām izstrādātas un valdībā atbalstītas Izglītības un prasmju attīstības pamatnostādnes. 2018.gada 13. septembrī Rīgā notika Prasmju stratēģijas projekta Augsta līmeņa atklāšanas seminārs.

Zinātne

- Ieviesta Nacionālā zinātniskās darbības informācijas sistēma, veicinot datu pieejamību. Sistēmā publiski pieejams zinātnisko institūciju reģistrs, zinātniskajās institūcijās akadēmiskajos amatos ievēlēto personu reģistrs, Latvijas Zinātnes padomes ekspertu datubāze; zinātniskās darbības projektu datubāze; zinātniskās darbības rezultātu datubāze; zinātnisko institūciju zinātniskās darbības pārskati.

Labklājība un nodarbinātība

- Nodokļu reformas ietvaros ar 2018. gadu ieviestas būtiskas izmaiņas darbaspēka nodokļos, ar kurām veicināta ienākumu nevienlīdzības mazināšana.
- Uzsākta motivācijas programma ilgstošo bezdarbnieku atgriešanai darba tirgū.

- Pilnveidots bezdarbniekiem pieejamais reģionālās mobilitātes atbalsts.
- Veikti pasākumi, lai samazinātu administratīvo slogu nodokļu saistību izpildē, kā arī cīnītos pret izvairīšanos no nodokļu nomaksas un “aplokšņu algām” un veicinātu godīgas konkurences apstākļus.
- Izstrādāts plānošanas dokuments minimālo ienākumu atbalsta sistēmas pilnveidošanai 2019.-2020. gadam, lai stiprinātu sociālās aizsardzības sistēmu.
- Atviegloti ieceļošanas nosacījumi augsti kvalificētajiem trešo valstu pilsoņiem profesijās, kurās prognozēts būtisks darbaspēka trūkums.
- 2018. gada 7. martā publicēts visaptverošs OECD Latvijas pensiju sistēmas izvērtējums, kas ietver virkni rekomendāciju, kas varētu palīdzēt risināt pensiju sistēmai radītos izaicinājumus.
- Uzsākts izvērtējums par Latvijas aktīvās darba tirgus politikas pasākumiem “*Connecting People with Jobs*”. Pētījuma rezultāti tiks izmantoti “Iekļaujošas nodarbinātības pamatnostādņu 2015.-2020. gadam” starpposma novērtējuma izstrādē un uz pierādījumiem balstīta attīstības plānošanas dokumenta 2021.-2027. gadam izstrādei.

Veselība

- Veikts mērķtiecīgs finansējuma palielinājums, lai uzlabotu veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību, kvalitāti, kā arī veikti pasākumi darbinieku algu paaugstināšanai.
- Definēti veselības aprūpes sistēmas sasniedzamie rezultāti (*key performance indicators*), to mērīšanas atskaites punkti, kas ļauj atsekot reformas rezultātus.
- Turpināta e-veselības sistēmas attīstība, ieviešot obligāto e-darbnespējas lapu un e-recepšu izmantošanu.
- Uzsākta veselības sistēmas darbības novērtēšanas sistēmas izveide.

Digitālā ekonomika

- Latvija turpina dalību OECD projektā “*Going Digital*”, kura mērķis ir palīdzēt politikas veidotājiem labāk izprast digitālās transformācijas procesus, attīstīt un ieviest tādu politikas ietvaru, kas veicina pozitīvu un iekļaujošu digitālo ekonomiku un sabiedrību.
- Tiek apspriesta Latvijas iespējamā padziļinātā sadarbība ar OECD trīs virzienos:
 - Latvijas tautsaimniecības digitālās transformācijas pārvaldības modelis;
 - Efektīvākie atbalsta instrumenti uzņēmējdarbības digitālajai transformācijai;
 - Digitālā transformācija demokrātiskas un atvērtas valsts pārvaldes efektivitātes nodrošināšanai.

Valsts pārvalde

- OECD labā prakse ņemta vērā, veicot līdz šim plašāko valsts pārvaldē nodarbināto iesaistīšanās aptauju, lai noskaidrotu nodarbināto viedokli un motivāciju darbam valsts pārvaldē. 2018.gada maijā aptauja tika arī prezentēta OECD seminārā par darbinieku iesaistīšanos. Regulāri veikt šādas aptaujas ir uzskatāms par labo praksi OECD dalībvalstīs.
- Valsts kanceleja kā Publiskā sektora inovāciju observatorijas nacionālais kontaktpunkts nes OECD pieredzi un labo praksi, ieviešot inovācijas un

inovatīvas pieejas publiskajā sektorā. Valsts kancelejas Augstāko līmeņa vadītāju attīstības programmas 2019. gada tēma būs – inovācijas un eksperimenti publiskajā sektorā.

Korporatīvā pārvaldība

- Pabeigts darbs pie G20/OECD Korporatīvās pārvaldības principu tulkojuma latviešu valodā. Latvijas kapitālsabiedrībām ērtā un viegli uztveramā veidā iepazīties un ieviest ikdienas praksē aktuālās tendences korporatīvās pārvaldības jomā.
- G20/OECD Korporatīvās pārvaldības principi tiek izmantoti arī darbā pie NASDAQ Riga Korporatīvās pārvaldības principu pārskatīšanas un aktualizēšanas.
- Veikts Latvijas tieslietu sistēmas novērtējums, tostarp aplūkojot arī komercietību jomu. Izteiktās rekomendācijas tiks izvērtētas un iekļautas nākamajā Uzņēmējdarbības vides pilnveidošanas pasākumu plānā.

Valsts kapitālsabiedrību pārvaldība

- Stiprināta valsts kapitālsabiedrību padomju neatkarība, atceļot nosacījumu padomei vai tās locekļiem saskaņot ar kapitāla daļu turētāju vai ministru tādus jautājumus, kā valdes iecelšana vai atsaukšana un iepirkumus.
- PKC izstrādātājās vadlīnijās precizēts jēdziena “nefinansu mērķis” saturs un tā izmaksu uzrādīšanu kapitālsabiedrību stratēģijās - valsts noteiktie nefinansu mērķi norādāmi kā precīzi definēti ar tiesību aktiem vai līgumu uzdoti uzdevumi vai funkcijas sabiedrības interešu īstenošanai ar sagaidāmām izmaksām un to finansēšanas avotiem.
- OECD labākās prakses piemērošana valstij piederošo mazākuma daļu atsavināšanā privātajās kapitālsabiedrībās.
- Uzsākta diskusija par valsts kapitālsabiedrību akciju iespējamu daļēju kotēšanu biržā un obligāciju emisiju kapitāla piesaistei.

Cīņa ar kukulošanu starptautiskajos biznesa darījumos un noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanu

- Turpinās darbs pie Latvijas 2. fāzes novērtējuma laikā izteikto rekomendāciju izpildes, kas saistītas ar trauksmes cēlēju aizsardzību (apstiprināts “Trauksmes celšanas likums”, Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja personālpolitiku, kā arī pasākumu kopuma noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas novēršanai un apkarošanai.
- Saistībā ar pēdējo jautājumu Latvijas institūcijas ir lūgušas OECD veikt Latvijas noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas sistēmas darbības efektivitātes un proporcionalitātes izvērtējumu. Rekomendācijas kalpos par pamatu Latvijas institūciju tālākam darbam un iekšējām konsultācijām par MONEYVAL rekomendāciju ieviešanu¹.

Nodokli

¹ MONEYVAL apstiprināja Latvijas piektā savstarpējā novērtējuma ziņojumu š.g. jūlijā un atbilstoši MONEYVAL rekomendācijām ir izstrādāts rīcības plāns, lai ieviestu MONEYVAL rekomendācijas noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas jomā.

- OECD ieņem galveno lomu, lai līdz 2020. gadam rastu globālu un ilgtermiņa risinājumu taisnīgu un izaugsmi atbalstošu nodokļu piemērošanai digitālā biznesa aktivitātēm.
- Saskaņā ar OECD rekomendācijām un labāko praksi ir izstrādāts normatīvais regulējums, kas uzlabos transfertcenu dokumentācijas prasības.
- Saskaņā ar OECD globālo standartu tiks turpināta automatiskā informācijas apmaiņa starp nodokļu administrācijām par finanšu iestāžu rīcībā esošo informāciju par citu valstu rezidentiem. 2018.gadā Valsts ieņēmumu dienests saņems informāciju par Latvijas rezidentu turētājiem vai kontrolētajiem finanšu kontiem no 83 valstīm.
- Tiek turpināts darbs pie OECD BEPS pasākumu plāna ieviešanas, kas vērsts uz cīņu globālā līmenī pret izvairīšanos no nodokļu nomaksas.
- Latvija paplašinājusi un uzlabojusi informācijas apmaiņas tīklu, nodrošinot tiesiskās attiecības ar vairākām valstīm (noslēgtas, parakstītas nodokļu konvencijas ar Japānu, Singapūru, Vjetnamu; apstiprināta Ministru kabinetā ar Saūda Arābiju; parafētas ar Pakistānu, Vāciju).

Vide

- Iegūtā izpratne par pasaules progresīvāko valstu pieejām resursu produktivitātes un aprites ekonomikas jautājumos ir integrēta atkritumu apsaimniekošanas jomas pilnveidošanā (tostarp, depozītu sistēmas priekšlikumu sagatavošanā valdībai, ražotāju atbildības sistēmu uzraudzībā) un nacionālās aprites ekonomikas stratēģijas izstrādē.
- Uzsākts OECD Latvijas vides snieguma novērtējuma (*Environmental Performance Review*) process, kas noslēgsies 2019. gadā. Plānots šī procesa atziņas un ieguvumus integrēt Nacionālā attīstības plāna izstrādē nākamajam plānošanas periodam, kā arī vides politikas plānošanas dokumentos.

Patērētāju aizsardzība

- OECD izstrādātie labās prakses dokumenti un pētījumi patērētāju tiesību aizsardzības jomā tiek izmantoti gan ministriju darbā, izstrādājot normatīvos aktus, gan Patērētāju tiesību aizsardzības centra (PTAC) darbā, izvēloties atbilstošākās uzraudzības un informēšanas metodes.
- Latvija piedalās OECD iniciētajā starptautiskajā patērētāju informēšanas kampaņā “Krītošas mēbeles! Piestiprini tās pie sienas!” un kampaņas “Drošasprecesinternetā#” sagatavošanā.
- Saskaņā ar OECD labāko praksi attiecībā uz efektīvas uzraudzības politikas viedošanu uzsākta “Konsultē vispirms” principa ieviešana Latvijas uzraugošo iestāžu darbā.

Konkurences politika

- Stiprināta Konkurences padomes neatkarība konkurences politikas īstenošanā, piešķirot lielāku finansiālu un administratīvu autonomiju. 2018. gadā spēkā stājušies grozījumi Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumā, kas nosaka lielāku patstāvību atalgojuma noteikšanā Konkurences padomes amatpersonām.

- Ministru kabinetā atbalstīti grozījumi Konkurences likumā, kas Konkurences padomei paredz piešķirt efektīvas pilnvaras vērsties pret publisku personu – valsts un pašvaldību – radītiem konkurences kropļojumiem.

Lauksaimniecība

- 2017. gadā uzsākts OECD pētījums “Inovācijas, lauksaimniecības produktivitāte un ilgtspējība Latvijā”, ko plānots publicēt 2019. gada sākumā. Pētījums palīdzēs izvērtēt lauksaimniecības un citu nozaru politiku ietekmi uz lauksaimniecības un pārtikas sektoru, tā produktivitāti un ilgtspēju, un sniegs rekomendācijas politiku un nozares snieguma uzlabošanai.
- Latvijā selekcionētās, sertificēšanai paredzētās šķirnes tiek iekļautas OECD šķirņu sarakstā, tādējādi radot iespēju citu valstu ražotājiem iegūt informāciju par Latvijā selekcionētajām šķirnēm. Sēkļu sertifikācija atbilstoši OECD prasībām Latvijā arī turpmāk būs svarīga, tādējādi veicinot Latvijā ražotu sēkļu eksportu un nozares konkurētspēju.

Detalizēta informācija par OECD individuālo komiteju un darba grupu prioritārajiem darbības virzieniem, Latvijas interesēm OECD darbā, kā arī Latvijas iestāžu paveikto OECD rekomendāciju ieviešanā, atrodama informatīvā ziņojuma pielikumā.

IV TURPMĀKĀS SADARBĪBAS AR OECD IZVĒRTĒJUMS

Ņemot vērā augstāk minētos piemērus, OECD ir kļuvis par nozīmīgu rīku nozares ekspertiem un politikas veidotājiem, lai iegūtu salīdzināmus datus un uz pierādījumiem balstītas rekomendācijas dažādu rīcībpolitiku uzlabojumiem. OECD ekspertīze un labākā prakse tiek izmantota Latvijas iestāžu ikdienas darbā, integrējot to politikas plānošanas dokumentos, kā arī pieņemot lēmumus par nozīmīgām reformām.

Latvijas prioritārās sadarbības jomas ar OECD tika noteiktas 2016. gada 18. augustā Ministru kabinetā izskatītajā Informatīvajā ziņojumā “Par sarunu noslēgšanu par Latvijas pievienošanu Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijai”, kas noteica šādus prioritāros sadarbības virzienus:

- Produktivitātes veicināšana;
- Iekļaujošs un labi funkcionējošs darba tirgus, ietverot darba tirgum nepieciešamo prasmju attīstīšanu;
- Cīņa pret izvairīšanos no nodokļu maksāšanas un darbs pie OECD standartu informācijas apmaiņas un caurskatāmības jomā ieviešanas;
- Cīņa pret korupciju un noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju;
- Valsts kapitālsabiedrību pārvaldība.

Par katru no prioritārajām jomām atbildīgās Latvijas iestādes pārskata periodā ir veikušas pasākumus OECD ekspertīzes izmantošanai Latvijas politiku pilnveidošanā. Par Latvijas iestāžu aktivitāti, izmantojot OECD ekspertīzi, liecina arī papildus interese un iesaiste OECD specifiskajos izvērtējumos. Paralēli regulārajam darbam un obligātajiem ziņojumiem OECD komitejās un darba grupās (piemēram Latvijas ekonomikas pārskats, kas tiek gatavots reizi divos gados, Starptautiskā skolēnu novērtēšanas programma (PISA) vai OECD kukuļošanu starptautiskajos biznesa

darījumos darba grupas uzraudzības process), Latvija 2017.-2018.gadā ir iesaistījusies kopumā 9 izvērtējumos, kuros OECD tiek lūgta veikt padziļinātu izpēti un piedāvāt risinājumus par Latvijai īpaši svarīgiem jautājumiem:

- Latvijas izglītības un prasmju stratēģijas izveide (uzsākts);
- Latvijas digitālā transformācija (plānots);
- Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas sistēmas darbības efektivitāte (plānots uzsākt);
- Latvijas aktīvās darba tirgus politikas pasākumi (uzsākts);
- Latvijas pensiju sistēmas novērtējums (noslēdzies);
- Veselības aprūpes sistēmas izvērtējums (plānots uzsākt);
- Komerctiesību jomas novērtējums (noslēdzies);
- Inovācijas, lauksaimniecības produktivitāte un ilgtspējība Latvijā (uzsākts);
- Latvijas vides snieguma novērtējums (uzsākts).

Šobrīd ir uzsākta arī gatavošanās regulārajam Latvijas Ekonomikas pārskatam, kas tiks publicēts 2019.gadā. Pārskatā visaptveroši tiks izvērtēts reformu un rekomendāciju ieviešanas progress, kā arī pastiprināta uzmanība tiks pievērsta jautājumam par produktivitāti.

Latvijas un OECD sadarbības intensitāte regulārā darba ietvaros, kā arī augstāk minētie uzsāktie vai plānotie brīvprātīgie izvērtējumi apliecina, ka 2016. gadā izvirzītie Latvijas un OECD prioritārie sadarbības virzieni joprojām ir aktuāli un darbs pie tiem turpinās. Papildus identificētajām prioritātēm vēl viena prioritāte ir OECD platformas izmantošana attīstības veicināšanai Latvijai prioritārajos reģionos kā Centrālāzijas un Austrumu partnerības valstis. Tiek veiktas vairākas aktivitātes šajā virzienā. Ārlietu ministrijas Politiskais direktors 2017. gada oktobrī OECD Eirāzijas nedēļas ietvaros Almati piedalījās diskusijā par Centrālāzijas īstenoto reformu sasniegumiem un izaicinājumiem, runājot par konektivitātes iespējām un izaicinājumiem reģionā. Savukārt 2018. gada 26. septembrī Kijevā notiekošajā OECD organizētajā seminārā par valsts kapitālsabiedrību pārvaldības reformām kā viens no runātājiem piedalījās Pārresoru koordinācijas centra pārstāvis Vladislavs Vesperis.

OECD un citu starptautisko organizāciju rekomendācijas

Pozitīvi vērtējams, ka OECD ekspertīze tiek piesaistīta, lai nodrošinātu arī citu starptautisko organizāciju ziņojumos konstatēto nepilnību, rekomendāciju vai standartu praktisko ieviešanu. Īpaši svarīgi, lai OECD ekspertīze būtu papildinoša un palīdzētu ieviest ES ziņojumu rekomendācijas Latvijai, t.sk., plānojot ES programmu finansējuma piesaisti šādiem izvērtējumiem. Kā piemēri minami:

- OECD projekts par Latvijas izglītības un prasmju stratēģijas attīstību tiek īstenots ar ES programmas Erasmus+ līdzfinansējumu;
- Latvijas sadarbībā ar OECD izglītības jomā tiek veicināta sinerģija ar ANO/UNESCO Ilgtspējīgas attīstības mērķi kvalitatīvas un pieejamas izglītības nodrošināšanai un Eiropas Padomes nostādņēm demokrātiskas sabiedrības veidošanai;
- Latvijas pensiju sistēmas izvērtējums tika veikts, piesaistot Eiropas Komisijas līdzfinansējumu;

- OECD pētījums “Tiesiskums komercdarbībai un iekļaujošai izaugsmei Latvijā” tika īstenots ar Eiropas Sociālā fonda projekta “Justīcija attīstībai” atbalstu;
- OECD ekspertīze tiek piesaistīta arī, lai nodrošinātu 2018. gada MONEYVAL ziņojuma prioritāro rekomendāciju praktisko ieviešanu.

V AUGSTA LĪMEŅA SANĀKSMES UN LATVIJAS EKSPERTU IESAISTE OECD DARBĀ

OECD Ministru padomes sanāksme

2018. gada 30. - 31. maijā Parīzē notika ikgadējā OECD Ministru padomes sanāksme. Latvija kopā ar Jaunzēlandi šajā sanāksmē veica Ministru padomes priekšsēdētājas Francijas vietnieku pienākumus. Ministru sanāksmes tēma bija “*Reshaping the foundations of multilateralism for more responsible, effective and inclusive outcomes*”. Latvija kā maza, bet ekonomikai un tirdzniecībai atvērta valsts ir ieinteresēta efektīvā daudzpusējā sistēmā, kas nodrošina izaugsmi un iespējas gan visām valstīm, gan to sabiedrību pārstāvjiem. OECD un citi daudzpusējie valstu sadarbības formāti sniedz Latvijai iespējas analizēt un salīdzināt Latvijas politikas un to rezultātus; tie sniedz zināšanas par citu valstu labāko praksi un norāda uz nepieciešamajiem uzlabojumiem, lai nodrošinātu konkurētspēju. Tādēļ Latvija iesaistījās šīs Ministru padomes sagatavošanā, šādā veidā izrādot savu gatavību sniegt arī praktisku pienesumu būtisku daudzpusējo jautājumu risināšanā.

Latvijas delegāciju Ministru padomes sanāksmē vadīja Ministru prezidents Māris Kučinskis, kurš piedalījās augsta līmeņa diskusijā “*Status and Outlook for Multilateralism*”. Diskusijas ietvaros vairāki tās dalībnieki uzsvēra daudzpusējās sadarbības nozīmi. Vienlaikus tika pausta kopēja izpratne, ka starptautiskajās organizācijās ir nepieciešami uzlabojumi, lai padarītu tās efektīvākas. Ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs vadīja brokastu diskusiju par OECD iekšējiem menedžmenta jautājumiem, kuras ietvaros tika diskutēts par organizācijas paplašināšanos, OECD globālo attiecību instrumentiem un OECD Sekretariāta veikto Organizācijas standartu pārskatu.

Finanšu ministre Dana Reizniece-Ozola piedalījās diskusijā par OECD prezentēto Ekonomikas pārskatu, vadīja pusdienu diskusiju par Ilgtspējīgas attīstības mērķu finansēšanu, kā arī vadīja finanšu sesijas apakšgrupu par ekonomikas digitālo transformāciju. Sesiju apakšgrupas vadīja arī Tieslietu ministrijas valsts sekretāra vietniece Laila Medina un VARAM valsts sekretāra vietniece Alda Ozola.

Sanāksmes noslēgumā Francija izplatīja priekšsēdētāja paziņojumu.

Latvijas un OECD augstāko amatpersonu vizītes un dalība pasākumos

Pārskata periodā ir turpināts darbs pie aktīvas un konstruktīvas sadarbības veidošanas ar OECD Sekretariātu. Ir organizētas vairākas augsta līmeņa tikšanās, kuru ietvaros Latvijas un OECD augstākās amatpersonas ir apmainījušās ar redzējumu par Latvijas politiku efektivitāti, un jomām, kur OECD ekspertīze var sniegt pienesumu Latvijas politiku pilnveidošanā:

- 2018.gada 30. - 31.maijā Parīzē notiekošās OECD Ministru padomes sanāksmes ietvaros Ministru prezidents Māris Kučinskis, ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs

un finanšu ministre Dana Reizniece-Ozola tikās ar OECD ģenerāļsekretāru Anhelu Guriju;

- 2018. gada 9. aprīlī Valsts prezidents Raimonds Vējonis darba vizītes laikā Francijā tikās ar OECD ģenerāļsekretāru Anhelu Guriju. Sarunā tika pārrunāts plašs jautājumu loks – OECD paplašināšanās, jomas, kurās OECD veikusi Latvijas izvērtējumus, Latvijas dalība un ieguldījums organizācijā;
- Labklājības ministrs Jānis Reirs ir pārstāvējis Latviju vairākos OECD rīkotajos augsta līmeņa pasākumos: Augsta līmeņa konferencē par vienlīdzīgu novecošanu, kas notika 2018. gada 25.-26. janvārī Ļubļanā (Slovēnijā), OECD Sociālo lietu ministru forumā, kas notika 2018. gada 14.-15. maijā Monreālā (Kanādā), un 2018. gada Prasmju samitā, kas notika 2018. gada 29. jūnijā Porto (Portugālē).
- 2018. gada 22.-23. februārī Mehiko, Meksikā notiekošajā OECD Ministru konferencē par mazo un vidējo komersantu ilgtspējīgu izaugsmi piedalījās Ekonomikas ministrijas valsts sekretāra vietnieks Raimonds Aleksejenko. Sanāksmes ietvaros notika diskusijas par mazo un vidējo komersantu piekļūvi finansējumam, iesaistīšanos globālajās vērtību ķēdēs un citiem jautājumiem, lai nodrošinātu mazo un vidējo komersantu produktivitātes stiprināšanu, ilgtspējīgu izaugsmi un pielāgošanos globāla mēroga attīstības tendencēm.
- No 2018. gada 6. - 9. jūlijam vizītē Rīgā bija OECD ģenerāļsekretārs Anhels Gurija. Ģenerāļsekretārs vizītes ietvaros kopā ar tieslietu ministru Dzintaru Rasnaču piedalījās OECD konferences un apaļā galda diskusijā “Vienlīdzīga pieeja tiesiskumam”. Augsta līmeņa diskusijā piedalījās arī tieslietu ministri un tieslietu ministriju pārstāvji no vairākām OECD dalībvalstīm un partneru valstīm. Tāpat vizītes ietvaros Anhels Gurija tikās ar Valsts prezidentu Raimondu Vējoni, Ministru prezidentu Māri Kučinski un ārlietu ministru Edgaru Rinkēviču.
- 2017. gada 15. septembrī OECD ģenerāļsekretārs Anhels Gurija Rīgā prezentēja otro OECD Ekonomikas pārskatu par Latviju. Vizītes ietvaros Ģenerāļsekretārs tikās ar Ministru prezidentu Māri Kučinski.

Sadarbība ar Saeimu

Saeimas iesaisti OECD aktivitātēs koordinē Saeimas apstiprinātā kontaktpersona OECD Parlamentārajam tīklam Rihards Kols. Saeimas pārstāvji ir aktīvi izmantojuši iespējas iesaistīties OECD darbā un apmainīties ar informāciju par OECD aktualitātēm. Saeimas pārstāvji ir piedalījušies OECD Parlamentārā tīkla gadskārtējā sanāksmē, OECD Forumā, kā arī citos pasākumos.

2018. gada 1. februārī Saeima pieņēma lēmumu atbalstīt OECD Parlamentārā tīkla "*On the Road*" sanāksmes organizēšanu Rīgā 2021. gadā.

2018. gada 17. janvārī Ārlietu ministrijas parlamentārā sekretāre Zanda Kalniņa-Lukaševica un Latvijas Republikas ārkārtējā un pilnvarotā vēstniece OECD un UNESCO Ivita Burmistre piedalījās diskusijā Saeimas Ārlietu komisijā par Latvijas dalību OECD.

Latvijas ekspertu iesaiste OECD darbā

Novērtējot Latvijas kompetenci un potenciālo pienesumu OECD darba pilnveidošanā, vairāki Latvijas pārstāvji ir aktīvi iesaistīti komiteju darba organizēšanā, kā arī iesaistās citu valstu izvērtējumos:

- Latvijas Republikas ārkārtējā un pilnvarotā vēstniece OECD un UNESCO Ivita Burmistre ir ievēlēta par Ārējo attiecību komitejas priekšsēdētāju (pienākumus plānots sākt pildīt 2018.gada novembrī, pienākumus beidzot pildīt pašreizējam Ārējo attiecību komitejas priekšsēdētājam);
- 2017. gadā Darba grupas par klimatu, investīcijām un attīstību biroja priekšsēdētāja vietnieka pienākumus pildīja Klimata pārmaiņu departamenta direktore Ilze Prūse, viņa ir pārvēlēta arī uz 2018. gadu;
- Vides sniegumu darba grupas birojā 2018. gadam ir ievēlēta valsts sekretāra vietniece vides aizsardzības jautājumos Alda Ozola;
- Pārresoru koordinācijas centra (PKC) pārstāvis V. Vesperis 2017. gada oktobrī tika ievēlēts Valsts kapitālsabiedrību pārvaldības un privatizācijas prakses darba grupas Vadības biroja sastāvā;
- Iepirkumu uzraudzības biroja pārstāvis kā eksperts iesaistījās OECD Publisko iepirkumu jomas Kazahstānā izvērtējumā;
- Valsts kancelejas un Ģenerālprokuratūras eksperti piedalījās OECD Ukrainas un Kirgizstānas izvērtējumos pretkorupcijas jomā;
- Finanšu ministrijas pārstāve Edīte Kriviša kā eksperte-vērtētāja iesaistījās OECD Globālā foruma par caurskatāmību un informācijas apmaiņu nodokļu jomā Austrijas II raunda izvērtējumā.

Ārlietu ministrs

E.Rinkēvičs

Vīza: valsts sekretārs

A.Pelšs

Reinis Trokša
departamenta direktors
Ekonomisko attiecību un attīstības sadarbības politikas departaments

Anda Poro
Padomniece
OECD un ekonomiskās sadarbības nodaļa
Tālr.: 67016114, e-pasts: anda.poro@mfa.gov.lv